

Opinie: “Behoud landbouwgrond voor de landbouw”

19 SEPTEMBER 2022

De Landgenoten wil landbouwgrond uit de speculatieve markt halen. “Wordt het niet tijd dat we landbouwgrond echt beschermen en bestemmen voor duurzame voedselproductie voor de lokale markt?”, vraagt coördinator Petra Tas zich af.

Lees meer over: [grond bio agro-ecologie](#)

Niemand zal betwisten dat Fernand Huts financieel een 'goede zaak' heeft gedaan met de aankoop van de [Gentse OCMW-gronden](#). Hij wint, zonder twijfel. Maar wordt het niet stilaan tijd dat we als maatschappij stilstaan bij wat een maatschappij nodig heeft om gezond te blijven? We hebben het vaak over natuur, bossen, biodiversiteit. En we vergeten de kracht en noodzaak van landbouwgrond. Kracht want goed beheerde landbouwgrond met een hoog humusgehalte levert een bijdrage aan het afremmen van de klimaatverandering, aan een gezonde waterhuishouding, aan een aangenaam landschap en meer. Noodzaak want we hebben voedsel nodig. En lokaal voedsel biedt meer dan een voordeel.

Het klinkt als een evidentie dat landbouwgrond voor landbouw bedoeld is, toch? Niet in Vlaanderen. Op meer dan een kwart van de Vlaamse landbouwgrond lopen paarden rond, of schapen, of spelende kinderen. Verpaarding zou naar schatting inmiddels zo'n 19 procent van de landbouwgrond innemen, vertuining zo'n 8 procent. Ook bedrijven uit diverse sectoren kopen landbouwgrond aan als investering of toekomstige uitbreidingszone. De verkoop van landbouwgrond wordt niet gemonitord, laat staan gereguleerd. Anders dan in Frankrijk wordt geen beleid gevoerd om landbouwgrond in te zetten voor lokale voedselproductie en lokale economie.

“ Anders dan in Frankrijk wordt geen beleid gevoerd om landbouwgrond in te zetten voor lokale voedselproductie en lokale economie

[Petra Tas](#)

Landbouwgrond in Vlaanderen is vandaag zo duur geworden dat nieuwkomers in de landbouw er amper toegang toe kunnen krijgen. Gemiddeld kost een hectare landbouwgrond zo'n 63.000 euro. In realiteit zijn vraagprijzen van 100.000 euro en meer niet langer ongewoon. Zeker in West-Vlaanderen en Antwerpen, en in de buurt van grotere steden. Zelfs met een bedrijfsplan voor een bescheiden 2 hectare diverse groenteteelt – een typisch startplan voor een bedrijf dat mikt op korte keten – kijkt een nieuwkomer in vele regio's op tegen een startkost van 200.000 euro voor grond alleen. Geen enkele bank leent hiervoor geld. Die som kan immers nooit via de teelt van groente terugverdiend worden in een loopbaan tijd.p

Pachten dan maar? Helaas, pacht heeft een slechte naam bij grondbezitters. Vraag als grondeigenaar aan eender welke notaris advies en je krijgt te horen dat je zeker geen pachtcontract mag tekenen. De huidige pachtwet geeft aan eigenaren het gevoel dat ze hun grond 'kwijt' zijn. Voor lange tijd, soms generaties lang, kan het gebruik van de grond immers doorgegeven worden van ouder op kind. De pachtinkomsten zijn bovendien bij wet geplafonneerd en eerder laag. Tot slot kan je als eigenaar niet eisen dat een boer bepaalde praktijken toepast of juist achterwege laat. Ben je als eigenaar milieubewust en zou je willen dat de zittende boer investeert in een natuurlijke bodemvruchtbaarheid en pesticiden vermijdt, dan kan je wel in gesprek gaan, maar afdwingen kan je niet.

“ Het sociaal kapitaal in de landbouwsector verdwijnt zienderogen terwijl de broodnodige instromers voor een gesloten poort lijken te staan

Petra Tas

Dat brengt nieuwkomers in de landbouw, maar ook gevestigde boeren, in een moeilijk parket. Het meest essentiële kapitaal van hun bedrijf, landbouwgrond, blijkt meer en meer ontoegankelijk. En dat is voor onze landbouwsector geen goede zaak. Want landbouwers zijn gemiddeld 54 jaar oud. 87 procent van de bedrijfsleiders ouder dan 50 jaar heeft geen opvolger. Het sociaal kapitaal in de landbouwsector verdwijnt zienderogen terwijl de broodnodige instromers voor een gesloten poort lijken te staan. Daarmee verkleinen tevens de kansen op een transitie naar een agro-ecologische landbouw.

Landbouwgrond voor landbouw dus. Dat is waar De Landgenoten werk van maakt. Als stichting en coöperatie koopt De Landgenoten, met schenkingsgeld en aandelengeld, landbouwgrond aan voor agro-ecologische boeren die produceren voor de lokale markt. De boeren die zich bij De Landgenoten aanmelden, nieuwkomers of gevestigde boeren, krijgen een loopbaanlange overeenkomst over de grond. Zo kunnen ze met een gerust hart investeren in een veerkrachtige bodem, in een ondersteunende biodiversiteit, in aanplantingen van bomen en struiken waar ze zelf tijdens hun loopbaan nog profijt van kunnen halen.

Velen van hen zien zichzelf – terecht - niet als laatste gebruiker van de grond en komen bij De Landgenoten aankloppen om zeker te zijn dat 'hun' grond, aan het einde van hun carrière, wordt doorgegeven aan de volgende bioboer. Zo investeren we samen, burgers en boer, in landbouwgrond die rijk aan humus kan doorgegeven worden aan de volgende generatie. Klinkt als een taak van de overheid, niet?

Met dit opiniestuk, dat ook in De Standaard verscheen, wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De auteur:

Petra Tas is coördinator bij De Landgenoten, een stichting en coöperatieve beweging van boeren en burgers die in 2014 werd opgericht om de toegang tot grond voor bioboeren te vereenvoudigen.

www.delandgenoten.be

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [0473 59 41 39](tel:0473594139)

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>